ויקרא טו בלא עת נדתה (על נדתה) סמוך לנדתה ואין לי אלא סמוך לנדתה מופלג לנדתה שם יום אחד מנין ת"ל או כי תזוב אין לי אלא יום אחד מנין לרבות מופלג שנים שלשה ארבעה חמשה ששה ושבעה שמונה תשעה עשרה מנין אמרת מה מצינו ברביעי שראוי לספירה וראוי לזיבה אף אני אביא העשירי שראוי לספירה וראוי לזיבה ומנין לרבות אחד עשר ת"ל בלא עת נדתה יכול שאני מרבה אף שנים עשר אמרת לאו ומה ראית לרבות אחד עשר ולהוציא שנים עשר מרבה אני אחד עשר שראוי לספירת או כי תזוב ומוציא אני י"ב שאין ראוי לספירת או כי תזוב ואין לי אלא שלשה ימים שני ימים מנין ת"ל ימי יום אחד מנין ת"ל כל ימי טמאה מלמד שמטמאה את בועלה כנדה היא היא מטמאה את בועלה ואין הזב מטמא מה שהוא בועל והלא דין הוא ומה היא שאינה מטמאה בראות כבימים מטמאה את בועלה הוא שמטמא בראות כבימים אינו דין שמטמא מה שהוא בועל ת"ל היא היא מטמאה את בועלה ואין הזב מטמא מה שהוא בועל א) ומנין שהוא עושה משכב ומושב שם ת"ל כמשכב נדתה ואין לי אלא שלשה ימים שני ימים מנין ת"ל ימי יום אחד מנין ת"ל כל ימי ומנין שסופרת אחד לאחד ת"ל יהיה לה ב) יכול תספור שבעה לשנים ודין הוא ומה הוא שאין סופר אחד לאחד סופר שבעה לשנים היא שסופרת אחד לאחד אינו דין שתספור שבעה לשנים ת"ל יהיה לה אינה סופרת אלא יומה אלמא קראי נינהו לר"ע קראי לר' אלעזר בן עזריה הלכתא א"ל רב שמעיה לר' אבא אימא בימֵמא תהוי זבה בליליא תהוי נדה א"ל עלך שם אמר קרא על נדתה סמוך לנדתה אימת הוי בליליא וקא קרי לה זבה מגילה כח: תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר חבקוק ג הליכות עולם לו אל תקרי הליכות אלא הלכות:

הדרן עלך תינוקת וסליקא לה מסכת נדה

בלא עת נדתה. הוא אומר לך אלא ברואה שלשה אחר ימי נדתה סמוך לנדתה שרואתה יום ראשון אחר ז' ימי נדתה ורואתה שמיני ותשיעי ועשירי: או כי תזוב. לרבות רואה ט' י' ואחד עשר: מנין לרבות שנים שלשה כו'. שכולן יש להן דין אחד: אמרת מה מצינו ברביעי. לימים שאחר הנדה: שהוא ראוי. לספירת נקיים אם ראתה אח"כ ופסקה: וראוי לזיבה. (א)לצרף עם בנ"ד אם לא ראתה בה' דהא אתרי מופלג יום אחד מקרא דלאו כי תזוב גדהייתו בנ"ד אף אני מרבה כל אלו עד י' וי"ד בכלל שהן ראוין לספירה אם ראתה שלשה ראשונים תשבי ז' נקיים עדיין שיהו נמי כראוין לזיבה בלאו מהם שמראה שלשה רצופין: מנין לרבות י"א. שמצטרף עם הראשונים לזיבה בג' רצופין ואע"ג שאינו ראוי לספירת נקיים של זיבת ג' ראשונים: ת"ל בלא עת נדתה. ואפילו מופלג לימים הרבה: יכול. כיון דכתיב בלא עת נדתה שאני מרבה אף י"ב שאם ראתה י' י"א י"ב תהא זבה גמורה ולא תהא תחלת נדה בראיית י"ב אלא מצטרף לזיבה: יום י"א שהוא ראוי לספירת זיבה או כי תזוב. דזיבה רביעי מתרבי מאו כי תזוב ולאותה זיבה תשבי ימי ספירה עד י"א: ואין לי. שתקרא זבה לטומאה אלא רואה שלשה רצופין: ת"ל ימי. כל ימי זוב טומאתה כימי נדתה תהיה: טמאה מלמד שמטמאה את בועלה כנדה. שמפורש בה אשר ישכב איש וגו': היא שאינה מטמאה. בשלש ראיות ביום אחד טומאת זוב גמור לקרבן כאילו ראתה שלשה ימים אבל זב מטמא בין בג' ראיות ביום אחד בין בג' ימים רצופין כדאמר בב"ק בפ' כילד הרגל (דף כד.): ואין לי. עושה משכב ומושב בימים שאמר הכתוב אלא הרואה שלשה ימים שני ימים מנין: ת"ל. כל המשכב אשר (ב)תשכב עליו כל ימי זובה כמשכב נדתה: יהיה לה. הוסיף לה הויה של שמור: הוא שאינו סופר אחד לאחד. דזב בעל ראייה אחת כבעל קרי וטובל בו ביום: סופר שבעה לשנים: אלמא קראי נינהו. כל דין י"א שבין נדה לנדה מכאן למדנו שכן י"א יום והרואה בהם ג' הרי זו זבה והרואה בא' בב' סופרת יום כנגד יום ולסוף י"א מתחילין ימי נדה אם תראה אחר משך שנה והוא שהרי לא רציף לדין יום זבה אלא י"א ומכאן ואילך הרי היא בדין פרשה ראשונה דכתיב בה (ויקרא טו) שבעת ימים תהיה בנדתה: לרבי עקיבא קראי. דלא גמר הך הלכתא הלכה למשה מסיני דקאמר ר' אלעזר בן עזריה (לעיל עב:) ולי היכי דיליף מלוג שמן למודה מקראי הכי נמי יליף אחד עשר יום שבין נדה לנדה מקראי: בימֵמי. ראתה ביום תהיה זבה כדכתיב (שם) ימים רבים אבל ראתה בלילות לא תהא זבה: סמוך לנדתה. ליל שמיני שהרי ימי נדות כל שבעה עד הלילה כדכתיב שבעת ימים תהיה בנדתה: הלכות. משנה וברייתא הלכה למשה מסיני:

הדרן עלך תינוקת וסליקא לה מסכת נדה

אין לי אלא יום אחד מנין לרבות מופלג שנים ושלשה. תנא רישא נקט שנים דפשיטא הייתי יום שני לימי זיבה דהייתו מופלג יום אחד פשיטא כבר דהא מני ואזיל עד י' וי"א וא"כ שנים הייתו שני: **הוא** שמטמא בראיות כבימים אינו דין כו'. תימה דהיכא למפרך מה לאשה שכן מטמאה באונס והכי אמריק בריש פרק בנות כותים (לעיל לב:) דלא ילפינן מהדדי וכן לקמן דקאמר מה הוא שאינו סופר אחד לאחד כו' היכא למפרך מה להאשה שכן מטמאה בראיות כבימים מיהו בזה מצינן שפיר למילף דלגבי ספירה אחמיר רחמנא באשה מבאיש ולענין ספירה עביד שפיר ק"ו ואולי ולענין ספירה מליט שהחמיר באשה מבאיש וי"ל שאינו קל וחומר גמור אלא כמו גילוי מילתא בעלמא לגלות זה על זה וי"ל דאיכא מקומות דאיכא תרי קראי לדם נדות ולזיבות ויש מקומות דנפקא מחד קרא: **ת"ל** כל ימי (ג) נדתה. תימה דהך מוקמינן כר"ע אלמא ר"ע קא דריש כל וכן בשלהי פ' התערובת (זבחים פב.) דריש ר"ע כל וא"כ כי קאמר בפסחים פרק אלו עוברין (דף מג:) מאן שמעת ליה דדריש כל ר' אליעזר הוא דלמא ר"ע הוא דדריש נמי כל ויש לומר דאין לדמות דרשות דכל לאהדדי דיש כל דשייך למדרש לכ"ע והאי דשמעתין דלמילתא מדרש שפיר דמדימי למילתא כל נמי למילתא*: **תנא** דבי אליהו כל השונה הלכות. אית ספרים דלא גרסינן ליה מיהו בפירוש רש"י איתא ור"ת הגיהו בספרו וכן נראה דאיירי דאיירי לעיל בהלכתא מייתי לה לסיים בדבר טוב ואיתא נמי הכי במגילה פרק בתרא (דף כח:) והכי נמי אמרינן באין עומדין (ברכות לא.) שכן מצינו בנביאים הראשונים שסיימו דבריהן בדברי שבח ותנחומין:

הדרן עלך תינוקת וסליקא לה מסכת נדה

פד א מיי' פ"ו מהל' איסורי ביאה הל"ב:

פה ב מיי' פ"ג מהל' מטמאי משכב ומושב הל"א ופ"ד מהל' איסורי ביאה הל"ב:

פו ג מיי' פ"ג מהל' מטמאי משכב ומושב הלכה ג:

פז ד מיי' פ"ז מהל' איסורי ביאה הל"ד ופ"א מהל' מטמאי משכב ומושב הל"ב:

פח ה מיי' פ"ז מהל' איסורי ביאה הל"ט והלכה ט:

[וע"ע תוס' מנחות סו: ד"ה אמר ותוס' זבחים פב. ד"ה ס"ל ותוס' פסחים מג: ד"ה מאן ותוס' סנהדרין יב: ד"ה קטן]

לפי' גי' רש"י צריך למחוק תיבות אלו וכצ"ל לקמן מנין לרבות י"א ת"ל על נדתה ולקמן א"ל עלך אמר קרא בלא עת נדתה סמוך לנדתה כו' ועי' רש"ש

[עי' יו"ד רס"ט]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ולאוי זיבה לצטרף עם ב"ג אם לא ראתה וכו' ז' נקיים עד עבורי שיהו נמי: (ב) ד"ה ת"ל כל המשכב אשר תשכב: (ג) תוס' ד"ה ת"ל כל ימי נדתה המשכב משכב זיבתה:

מוסף רש"י

אחד לאחד. שיהו יום כנגד יום (הוריות ד.), קלת מיום המסרת (מגילה כ.).

הדרן עלך מסכת נדה

הוריות ד.

[בילקוט איתא ר' ישעיה]

[מגילה כח:]

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] גמ' ומנין שהוא עושה משכב ומושב. מלת שהוא מחוק. וג"כ שהיא כצ"ל וכ"ה בגליון: ב] שם יכול תספור שבעה לשנים. כ"ה צ"ל וקרבן אהרן דף קמ ע"א וע"ש: ג] רש"י ד"ה וראוי לזיבה וכו' דקיים בג"ד כאן כנ"ל ואח"כ מנ"ד לף אני וכו' תשבי ז' נקיים עד עבורי שיהו וכו' כצ"ל:

תוספי הרא"ש

מנין לרבות שני ושלישי כו'. פירקא חשיב עד עשירי ואחד עשר אלמא האי שני הוא יום שני לימי זיבה וכדי נסבה דהייתו מופלג יום א' מסתברות וכבר ריבת אותו מאו כי תזוב אלא אגב ריהטא תנור ותנהו בתרי אתריני: מנין לרבות יום י"א (יום). רס"ד לא מרבינן ראוי לספירת אלא לעיקר זיבות הכתובה בפסוק אבל לא לספירה דמרבינן מאו כי תזוב: ומה הוא שאינו מטמא בראיות כבימים. ותימה מה להוא שכן מטמאה באונס כו' ובסמוך דקאמר ומה הוא שאין סופר אחד לאחד וכו' איכא למיפרך מה להוא שכן מטמא בראיות כבימים כדאמרינן בריש בנות כותים דלא ילפי מהדדי מכח הך פירכי. וי"ל דאינו סומך עיקר על הק"ו אלא כמו ילמד סתום מן המפורש. ויש דברים דילפי מהדדי כדמפרש בריש בנות כותים: תנא דבי אליהו כל השונה הלכות. איידי דאיירי לעיל בהלכות י"א שהוא הל"מ קא מייתי לה אגבא כפרש"י. הלכות משנת וברייתא והלכה למשה מסיני. ומיהו לא שייכא כל כך הבא מפני כשאר דוכתי דלא מייתי לה אגב גררא, ו אלא משום דניחא ליה לסיים בדבר טוב כדאמרינן באין עומדין שכן מצינו בנביאים הראשונים שסיימו בדברי שבח ותנחומין: סליק פרק תינוקת בס"ד ובסליקותיה מסכת נדה ברחמי שמיא

הכותב נסים מליכה ן' כה"ר אברהם מליכה נ"ע

אחר השלמת המסכת יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך:

*) **הדרן** עלך מסכת נדה והדרך עלן דעתן עלך מסכת נדה ודעתך עלן לא נתנשי מינך מסכת נדה ולא תתנשי מינן לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי:

יאמר כן שלש פעמים ואחר כך יאמר זה:

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אומנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא **) חנינא בר פפא רמי בר פפא נחמן בר פפא אחאי בר פפא אבא מרי בר פפא רפרם בר פפא רכיש בר פפא סורחב בר פפא אדא בר פפא דרו בר פפא:

הערב נא ה' אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיפיות עמך בית ישראל ונהיה כולנו אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך: מאויבי תחכמני מצותיך כי לעולם היא לי: יהי לבי תמים בחוקיך למען לא אבוש: לעולם לא אשכח פקודיך כי בם חייתני: ברוך אתה יי למדני חקיך: אמן אמן אמן סלה ועד:

מודים אנחנו לפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו ששמת חלקנו מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקנו מיושבי קרנות שאנו משכימים והם משכימים אנו משכימים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים אנו עמלים והם עמלים אנו עמלים ומקבלין שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר אנו רצים והם רצים אנו רצים לחיי העולם הבא והם רצים לבאר שחת שנאמר ואתה אלהים תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם ואני אבטח בך:

יהי רצון לפניך ה' אלהי כשם שעזרתני לסיים מסכת נדה כן תעזרני להתחיל מסכתות וספרים אחרים ולסיימם ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה וזכות כל התנאים ואמוראים ותלמידי חכמים יעמוד לי ולזרעי שלא תמוש התורה מפי ומפי זרעי וזרע זרעי עד עולם: ותתקיים בי בהתהלכך תנחה אותך בשכבך תשמור עליך והקיצות היא תשיחך: כי בי ירבו ימיך ויוסיפו לך שנות חיים: אורך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד: ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום:

יתגדל ויתקדש שמיה רבא בעלמא דהוא עתיד לאתחדתא ולאחיא מתיא ולאסקא לחיי עלמא ולמבני קרתא דירושלם ולשכלל היכליה בגוה ולמעקר פולחנא נוכראה מארעא ולאתבא פולחנא דשמיא לאתריה וימליך קודשא בריך הוא במלכותיה ויקריה בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמיה רבא וכו' יתברך וכו' על ישראל וכו' יהא שלמא וכו' עושה שלום וכו':

---

*) [פי' כוון ע"ז המלה בספר סדרים שחיבר אחי הגאון מהר"ל מפראג בספר זכיות מ"ל פ"ב]: **) [כמובא דשוף הפוכה מהר"ל ז"ל וכן בסוף ים של שלמה כתב למודים על הזכרת שמות נגלו]: